

Gazeta Współczesna

Proletariusze
wszystkich
krajów
łączy się!

DZIENNIK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Nr 253 (9229) Białystok — Łomża — Suwałki, wtorek, 25 listopada 1980 r. NAKŁAD: 142.278 A Cena 1 zł

Największym w kraju producentem jadalnych tuszycy roślinnych są Zakłady Przemysłu Tuszycy w Kruśzowie (woj. bydgoskie). Roczna wartość produkcji margaryny, masła roślinnego i oleju uwarzonego, w zakładzie uruchomiono ostatnio dodatkową linię produkcji margaryny. NA ZDJĘCIU: produkcja margaryny i masła roślinnego w Zakładach Przemysłu Tuszycy w Kruśzowie. — Zofia — telefoto

Rozmowy z kolejarzami

WARSZAWA (PAP) — W wyniku akcji podjętej przez międzyokreślową komisję porozumiewawczą kolejarzy NSZZ „Solidarność” 24 bm doszło do wstrzymania kursowania pociągów osobowych pasażerskich na liniach wydzielonych wyłącznie dla lokalnego ruchu pasażerskiego Gdańsk — Gdynia — Wejherowo (SKM) oraz Warszawa — Grodzisk Mazowiecki (WDK). Przerwa miała miejsce w godzinach porannej jazdy od 10.00 do 12.00. O godzinie 12.00 podjęto i na tych odcinkach normalny ruch, dowożąc m. in. pracowników na drugie zmiany.

Ogólnopolskie spotkanie przedstawicieli związków branżowych

WARSZAWA (PAP) — 24 bm, w warszawskiej hali „Gwardii” zebrało się ponad 5 tys. przedstawicieli branżowych związków zawodowych z całego kraju. Było to pierwsze tego rodzaju spotkanie w nowej sytuacji w podzielnym organizacyjnie polskim ruchu związkowym, pierwsze od czasu powołania Komisji Porozumiewawczej Branżowych Związków Zawodowych. Celem spotkania było uzgodnienie wspólnego stanowiska związków branżowych wobec najważniejszych problemów kraju i ruchu związkowego. Na spotkanie przybył prezes Rady Ministrów Józef Pińkowski i sekretarz KC PZPR Tadeusz Grabski.

Propozycje systemu kartek na mięso

Konferencja prasowa rzecznika rządu

WARSZAWA (PAP) — W Warszawie odbyła się 24 bm konferencja prasowa rzecznika rządu Józefa Bareckiego z udziałem ministrów Handlu Wewnętrznego i Usług — Adama Kowalika oraz Przemysłu Spożywczego i Skupu — Jana Zaleskiego. Poinformowali dziennikarzy o szczegółach proponowanych założeń sprzedaży mięsa i przetworów oraz tuszycy przy zastosowaniu tymczasowego systemu kartkowego.

wiadomości dnia
MARGARET THATCHER ZAKOŃCZYŁA WIZYTY W RZYMIE

Rzym — Premier W. Brytanii, Margaret Thatcher zakończyła w poniedziałek swoją wizytę w Rzymie i odleciała do kraju. Tego dnia spotkała się jeszcze z prezydentem Włoch, Sandro Pertinim. Pani Thatcher została też przyjęta na 45-minutowej audycji prywatnej przez papieża Jana Pawła II.

Plenum KW PZPR we Wrocławiu

Wrocław — 24 bm obradowało we Wrocławiu Plenum Komitetu Wojewódzkiej partii. Głównym tematem debaty były zadania kółek rolniczych — jako masowej organizacji ekonomicznej rozwoju kujawskiej wsi. W obradach uczestniczył sekretarz KC PZPR Jerzy Wojtek.

Plenum KW PZPR we Wrocławiu

Wrocław — 24 bm obradowało we Wrocławiu Plenum Komitetu Wojewódzkiej partii. Głównym tematem debaty były zadania kółek rolniczych — jako masowej organizacji ekonomicznej rozwoju kujawskiej wsi. W obradach uczestniczył sekretarz KC PZPR Jerzy Wojtek.

Konsultacje w naszym regionie

Z powodu trudnej sytuacji rynkowej, uwzględniając postulaty społeczeństwa, Rada Ministrów przedstawiła propozycje wprowadzenia kartkowej sprzedaży mięsa, jego przetworów oraz tuszycy zwierzęcych. Od dzisiaj w naszych trzech województwach, podobnie jak w całym kraju, rozpoczynają się społeczne konsultacje tego projektu. Pod społeczną dyskusję poddaje się propozycje wstępne. Po zebraniu i szczegółowym przeanalizowaniu głosów, opinii i

KONFERENCJA KRAJÓW POŁUDNIA AFRYKI

Lizbona — W poniedziałek w stolicy Mozambiku, Maputo, zebrał się przedstawicielstwo 9 krajów południa Afryki, aby przygotować rozporządzenia do czwartek dwudniowej konferencji szefów państw i rządów. Celem konferencji będzie omówienie sprawy gospodarczego uniezależnienia się Angoli, Botswany, Lesoto, Malawi, Mozambiku, Suazilandii, Zambanii i Zimbabwé od Republiki Południowej Afryki.

Założenia ustawy o cenzurze

Warszawa (PAP) — Założenia przyszłej ustawy o kontroli prasy, publikacji i widowskiej były tematem forum, które odbyło się w Warszawie. W spotkaniu, które prowadził przewodniczący Rady Legislacyjnej, minister Sprawiedliwości — Jerzy Bafia, wzięli udział autorzy opracowanego w resorcie sprawiedliwości projektu tej ustawy oraz członkowie stowarzyszeń twórczych, naukowych, wydawców, przedstawicieli zainteresowanych organizacji i instytucji. Organizatorom forum chodziło o zebranie opinii dotyczących czwartej już redakcji projektu ustawy, która będzie ulegała zmianom, stosownie do wyników dyskusji i opinii w toku dalszych prac legislacyjnych. Przedstawiony projekt ustawy o kontroli

Drogi poprawy zaopatrzenia w leki

Warszawa (PAP) — Z udziałem blisko 500 naukowców i praktyków rozpoczęło się 24 bm, w Warszawie sympozjum naukowe, poświęcone omówieniu sposobów poprawy zaopatrzenia lecznictwa i ludności w leki. Od dłuższego już czasu trudna sytuacja w dziedzinie leków budzi uzasadniony sprzeciw społeczeństwa. W aptekach brakuje bowiem nie tylko wyspecjalizowanych, drogich specyfików, ale nawet prostych, podstawowych środków leczniczych. Intencją organizatorów sympozjum jest przedyskutowanie najważniejszych problemów — od powstania i produkcji leków do dystrybucji i specjalizacji na styku tych sfer działania

Trzeba było aż 13 lat...

Bonn (PAP) — W najbliższą środę rozpoczyna się przed sądem krajowym w Kilonii jeden z ostatnich wielkich procesów, których celem jest wyswieślenie zbrodni hitlerowskich. Przed sądem stanie — w 13 lat po rozpoczęciu dochodzenia — Kurt Asche, były oficer SS. Jest on oskarżony o to, że jako referent spraw żydowskich uczestniczył w deportacji przeszło 24.000 Żydów belgijskich do obozów zagłady w Europie Wschodniej. Przed sądem miało stanąć trzech oskarżonych. B. szef policji SS Ernst Boje Ehlers, który do czasu przejścia na emeryturę był przez długi czas szefem w szpitalu w Holstentynie, popemnił w październiku tego roku samobójstwo, a inny współoskarżony pułkownik SS Konstantin Canaris został uznany za niezdolnego do uczestniczenia w rozprawie z powodu choroby.

Proces „bandy czworga”

PEKIN (PAP) — Korespondent PAP, Ludwik Mysak, pisze: Na salę sądową, w której toczy się proces przeciw 10 głównym uczestnikom tzw. „kontrowersyjnej” klik Lin Ping i Ciang Cing”, doprowadzeni zostali w poniedziałek dwaj oskarżeni, zaliczani do „bandy czworga”. Byli wiceprzewodniczącymi KC KPCh, Wang Hung-wen i były członek Biura Politycznego, Jao Wen-juan oskarżeni są podobnie jak ich współpilot, wdowa po Mao, pani Ciang Cing i były członek Stałego Komitetu KC Biura Politycznego, KC KPCh, Czang Czun-ciao, o to że z ich inicjatyw zostały dopelnione liczne zbrodnie w okresie rewolucji kulturalnej. Jednak w poniedziałek przesłuchano Wang Hung-wena i Jao Wen-juana tylko na jedną okoliczność: chodziło o ich rolę w fabrykowaniu oszczerstw przeciw byłemu premierowi Czou En-lajowi i wicepremierowi Teng Siao-pingowi. Według aktu oskarżenia, chcieli oni uniemożliwić, by jesienią 1974 roku Teng Siao-ping mianowany został pierwszym wicepremierem. „Spiskowolą więc” i w rezultacie Wang Hung-wen udał się do Mao Tse-tunga, który przebywał wówczas w Czangszu, stolicy prowincji Hunan i oskarżył przed nim fałszywie Czou En-laję, Teng Siao-pinga i innych przywódców o uprawnione działalności zmierzającej do przejęcia władzy. Wszystkie te dane zaczerpnięte z aktu oskarżenia ogromnie podziurawia i intrzygacją, która panowała na szczytach władzy w ChRL. Jak dotąd, brak jest informacji o treści zeznań obu oskarżonych.

KARA ŚMIERCI DLA ZBRODNIARZA WOJENNEGO

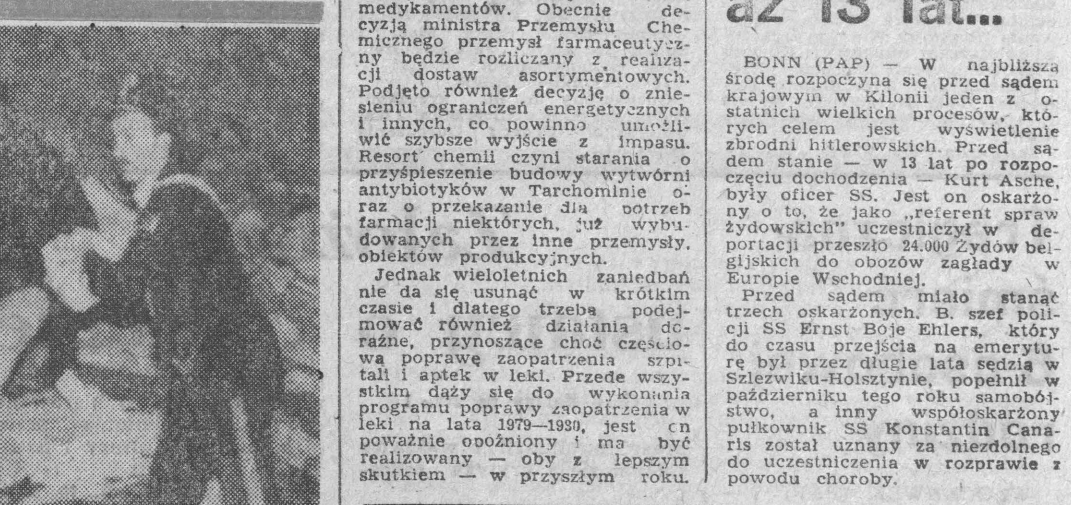
Belgrad — Jak informuje agencja Tanjug, w Sarajewie zakończył się proces przeciwko dwóm zbrodniarzom wojennym, b. ustaszcóm, oskarżonym o przestępstwa wojenne przeciwko ludności cywilnej. Jeden z oskarżonych, Jakub Smalovic został skazany na karę śmierci, drugi zaś Ibro Mehovic — na 20 lat pozbawienia wolności.

Porozumienie Etiopia — Sudan

BEJRUT (PAP) — Po zakończeniu 5-dniowej wizyty oficjalnej — prezydenta Sudanu, Dżafara Nimeirięgo w Etiopii i jego rozmowach z przewodniczącym tymczasowej wojskowej rady administracyjnej Etiopii (TWRA), Mengistu Hejle Mariamem, w Addis Abebie opublikowano komunikat oficjalny, który stwierdza m. in., że Etiopia i Sudan będą w przyszłości działać na rzecz utrzymania atmosfery porozumienia i zaufania w tzw. Rogu Afryki.

Rośnie liczba ofiar trzęsienia ziemi we Włoszech

Rzym (PAP) — W miarę postępowania prac ekip ratowniczych, działających w miejscowościach, które zostały dotknięte w niedziele wieczorem trzęsieniem ziemi, wydłuża się lista śmiertelnych ofiar tego kataklizmu. Według oficjalnych danych z poniedziałku w południe ok. 1000 osób poniosło śmierć, a przeszło 3000 jest rannych. Nie są to dane ostateczne. Ekipy ratownicze przesuwały nadal ruiny zburzonych budynków. Najdotkliwiej ucierpiali w wyniku trzęsienia ziemi miejscowości położone na obszarze, którego granicę wyznaczała linia między Neapolem, Avelino, Potenzą i Salerno. Ustalono, że epicentrum znajdowało się w pobliżu wioski Acerano, ok. 10 km na wschód od Ebboli.

Tragiczne w skutkach trzęsienie ziemi nawiedziło 23 bm. południowe rejony Włoch, które spowodowało śmierć ponad 1000 osób. NA ZDJĘCIU: ekipy ratownicze przesuwały ruiny domów w Naplu.

Prognoza dla województw: Białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego

Dziś — zachmurzenie duże, miejscami śnieg opadający deszcz. Temperatura maksymalna 9-11 st. minimalna 5-7 st. C. Wiatr słaby i umiarkowany, okresami dość silny, zachodni.

Świat bez wody

HAWANA (PAP) — Biuro Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w stolicy Meksyku przekazało w niedzielę niepokojące dane na temat globalnej sytuacji w zakresie zaopatrzenia w wodę pitną. Zdaniem tej agencji ONZ, obecnie około 2 miliardów ludzi na świecie nie dysponuje wodą pitną odpowiedniej jakości. Wśród powstałej już populacji ziemskiej, znaczny procent ludzi nie korzysta z systemów uzdatniania wody,

Wrocławskie województwo

Wrocławskie województwo... (text continues with regional news and administrative matters)

Wrocławskie województwo

Wrocławskie województwo... (text continues with regional news and administrative matters)

Z trzech województw

Wrocławskie województwo... (text continues with regional news and administrative matters)

Wrocławskie województwo

Wrocławskie województwo... (text continues with regional news and administrative matters)

Życiorys nowego wicepremiera i ministrów

Odmieniony m. in. krzyżami: Oficerskim i Kawalerskim Orderem Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką Honorową „za zasługi dla Warszawy” oraz uhonorowany nagrodą za wybitne prace twórcze w dziedzinie planowania przestrzennego.

JERZY OZDOWSKI
— wiceprezes Rady Ministrów
Urodził się w 1925 r. w Pawłowicach na terenie Wielkopolski. Studiował ekonomię polityczną na Uniwersytecie Poznańskim. Następnie pełnił funkcje kierownika ds. polityki społecznej w Państwowym Biurze Planowania. W 1967 r. uzyskał tytuł doktora, w 1971 r. doktora habilitowanego, a w 1973 tytuł profesora nauk ekonomicznych. Od r. 1967 jest pracownikiem naukowym w Spółdzielczym Instytucie Badawczym w Warszawie, a także wykłada nauki ekonomiczne na wyższych uczelniach. Jest autorem kilkunastu książek i ok. 200 artykułów, w których przedstawia różne problemy ekonomii handlu i usług, a także etyki społecznej. Przez kilka ubiegłych kadencji był prezesem Klubu Inteligencji Katolickiej w Poznaniu. Jest prezesem Rady Społecznej przy Odrodzeniu Dokumentacji i Studiów Społecznych w Warszawie. Został wybrany na postać w VII i VIII kadencji Sejmu PRL i uczestniczył w pracach polskiej grupy Unii Międzyparlamentarnej. 24.10.1980 r. na pierwszym posiedzeniu Sejmu VII kadencji został wybrany członkiem Rady Państwa. Jest aktywnym członkiem PTE, Towarzystwa Naukowego „KUL” w Poznaniu, Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Członkiem Koła Polskie „Znak”. Odmieniony Krzyżem Kawalerskim Orderem Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi i innymi odznaczeniami.

STANISŁAW CIOSEK
— członek Rady Ministrów
Urodził się w 1933 r. w Pawłowicach (woj. radomskie), w rodzinie nauczycielskiej. W 1956 r. rozpoczął studia na Wydziale Morskim Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie, której jest absolwentem. W latach 1957-1973 był aktywnym działaczem Zrzeszenia Studentów Polskich, pełniąc m. in. funkcje: przewodniczącego Rady Okręgowej ZSP w Gdańsku oraz wiceprzewodniczącego i przewodniczącego Rady Naczelnej ZSP. Od chwili powstania Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej do marca 1975 r. był przewodniczącym Rady Głównej FSZMP. Na VI i VII Zjeździe PZPR wybrany zastępcą członka KC PZPR, a na VIII Zjeździe partii wybrany zastępcą członka KC PZPR. Od 1975 r. jest i sekretarzem KW PZPR i przewodniczącym WRN w Jeleniej Górze. Poseł na Sejm PRL od dwóch kadencji. Jest członkiem PZPR. Odmieniony krzyżami: Komandorskim i Kawalerskim Orderem Odrodzenia Polski.

JANUSZ OBODOWSKI
— minister Pracy, Plac i Spraw Socjalnych
Urodził się w 1930 roku w Siedlech w rodzinie robotniczej. Po ukończeniu wyższych studiów ekonomicznych w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w 1954 r. podjął pracę zawodową w Komisji Planowania i Statystyki Biura Państwowego Komisji Planowania Gospodarczego, gdzie pełnił funkcje asystenta, Wydziału Bilansów Siły Roboczej. W 1957 r. został powołany na stanowisko wicedyrektora Departamentu Zatrudnienia w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej. Od 1960 r. był wicedyrektorem i dyrektorem zespołu zbiorczych analiz ekonomicznych w Komitecie Pracy i Plac, a od 1968 r. — dyrektorem zespołu zatrudnienia, plac i kadry kwalifikacyjnych w Komisji Planowania i Statystyki. W 1973 r. został wiceprezesem Rady Państwa. Jest członkiem PZPR. Odmieniony m. in. krzyżami: Komandorskim i Kawalerskim Orderem Odrodzenia Polski.

JERZY BRZOSTEK
— minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych
Urodził się w 1930 r. w Warszawie w rodzinie inteligentnej pracującej. Studiował na politechnikach Szczecińskiej i Warszawskiej; jest inżynierem budownictwa lądowego i komunikacji. W latach 1954-1960 pracował w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego „Stolica”. Od 1961 r. pełnił funkcje kierownika w B. Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy na stanowiskach: kierownika wydziału, dyrektora Biura Planowania Rozwoju Warszawy, przewodniczącego Stołecznej Komisji Planowania oraz zastępcę przewodniczącego Prezydium Stołecznej Rady Narodowej. W 1975 r. został wiceprezydentem Warszawy. Jest członkiem PZPR.

Ogólnopolskie spotkanie

ciąg dalszy ze str. 1

ezej różnych szebri do związków branżowych. O ich lekceważeniu świadczy liczne przypadki pominięcia tych związków w negocjacjach dotyczących problemów płacowych i socjalnych różnych grup zawodowych. Drastycznym przykładem takiego stosunku do związków branżowych jest stanowisko mieszanej komisji w Szczecinie w sprawie likwidacji rad zakładowych w przedsiębiorstwach, w których w związkach branżowych pozostało mniej niż 10 proc. załogi.

W dyskusji zabrał głos premier Józef Pińkowski, który stwierdził, że wiele gorzkie i cierpkich wypowiedzi uzasadnia nadzwyczajnie w ostatnich latach zaufanie społeczeństwa do partii i władzy. Premier przypomniał, że VI Plenum KC dało ocenę przyczyn kryzysu, podjęło szereg decyzji, każdy dzień przynosi w tej mierze coś nowego. Nie wyobrażamy sobie odnowy bez udziału w tym procesie całego ruchu związkowego. J. Pińkowski poinformował również o bieżących pracach rządu związanych z realizacją

umów zawartych z załogami robotniczymi. Podpisując te umowy — stwierdził — nie podziwialiśmy się takiej eskalacji żądań i postulatów. Należy przeciwdziałać się skrajnym postulatom, gdyż najsilniej one propety inflacyjne. Potrzebna nam jest pomoc związków w porządkowaniu wielu spraw w zakładach pracy i w skali kraju. Nie wyobrażamy sobie tego bez aktywnego udziału wszystkich związków zawodowych — powiedział. Jest sprawa niezwykle istotna, by cały ruch związkowy znalazł wspólną platformę działania, platformę, której na imię interes klasy robotniczej i Polski Ludowej.

Premier zapewnił uczestników spotkania, że postulaty zgłoszone w czasie dyskusji, będą wnikliwie rozpatrzone przez rząd wspólnie z komisją porozumiewawczą branżowych związków zawodowych. Odpowiadając na jeden z najgłośniejszych zgłoszonych wniosków, T. Grabski wyraził przekonanie, że zbliżające się VII Plenum KC PZPR ponownie oceni rolę, jaką odegrała działalność związków

Dziesiąty tydzień wojny iracko-irańskiej

TEHERAN, BAGDAD, ALGER (PAP) — Wojna iracko-irańska wkraczała w dziesiąty tydzień. Obok doniesień z pola walki uwagę obserwatorów politycznych przykuwa misja dobrej woli b. premiera Szwecji Olofa Palme, który jako wysłannik sekretarza generalnego ONZ prowadzi rozmowy z przywódcami obu krajów.

Z doniesień agencji wynika, że na dzień dzisiejszy w Iraku i Iranie trwa wojna. W Iraku, w prowincji Chuzestan, obie strony podają sprzeczne informacje na temat liczby zniszczonych i przetrwanych. Radio teherańskie — pisze Reuter — cytuje w poniedziałek oświadczenie prezidenta Iranu, że siły irańskie zabiły 23 mil. irackich żołnierzy i 23 mil. irackich żołnierzy. Siły irańskie zniszczyły 20 obozów irackich i zabiły 10 tysięcy irackich żołnierzy. W niedzielę wieczorem telewizja teherańska podała, że siły irańskie, odparując nową ofensywę iracką w Suwayd, zabiły 100 tysięcy irackich żołnierzy.

W akrobatyce sportowej juniorów

W Opolu zakończyły się mistrzostwa Polski juniorek i juniorów w akrobatyce sportowej. Impreza zgromadziła na starcie 56 drużyn. Wysoką 12 lokatę wywalczyli reprezentanci Puszczy Hajnowka.

Tytuły wicemistrzów Polski dla Puszczy Hajnowka

Sukcesem zakończył się start czwórki chłopów, którzy zdobyli tytuł wicemistrzów Polski. Zespół walczył w składzie: Bogdan Schabowski, Marian Kubacki, Jarosław Bolwaniuk i Jan Skieniewicz. Również wicemistrzostwo Polski na trampolinie zdobyli Mirosława Tokarczuk, Natalianna Elżbieta Bidecka uplasowała się na szóstej pozycji.

Echa niedzieli

Finisz jesieni
Trener kadry narodowej o Włókniarzu
Wysoka ocena A. Jarguzia
Wróćcie piłkarze II ligi osiągnęli sukces. Po zakończeniu sezonu ostatnia kolejka spotkań, w której Jagiellonia mierzy się w Starachowicach z tamtejszym Starem. Trudno dziś powiedzieć, kto będzie mistrzem jesieni w grupie II, a kto spadnie. Dopiero runda wiosenna zdecydowanie usztywni.

Deklaracja rządowa
H. Schmidta
Kanceler RFN, Helmut Schmidt złożył w Bundestagu w poniedziałek deklarację rządową, pierwszą od wyborów powszechnych w RFN (5 października), a którą kontynuacją dotychczasowego kursu w polityce zagranicznej, a w polityce wewnętrznej, zwraca się do gospodarki, koncentrować się na najważniejszych zadaniach, ze względu na konieczność oszczędzania.

Genewa poziomów
Genewa poziomów — to spotkanie rozgrywane przez Jagiellonię leży też w sferze psychiki zawodników. Obrona gra niepewnie. Białostoczanie stracili dotąd najwięcej bramek — 26. Napastnicy zaś nie potrafili strzelać, zapisał na swoim koncie dotychczas jedynego gola. To nie jest brak umiejętności, ponieważ aż sami zawodnicy prezentowali okrasami dobry futbol (mecz z Górnikami Knurow), ale chyba kwestia ciężaru odpowiedzialności, która beta im na głowie. Każdy pojedynk ma dotychczas wielkie znaczenie, bo przystawiony waga złota. Zapewne niektórzy w tym miejscu II-ligowy zawodnik nie stracił z kilku metrów strzelił do pustej bramki, a obrońcy robili podstaowanie błędy, a nie jest to kwestia psychiki tylko po prostu słabszy techniki, z tej koncentracji itp.

„Po tegorocznym sukcesie reprezentacji narodowej w Mistrzostwach Europy (Polski aktualnymi wicemistrzami kontynentu) wszędzie obserwujemy znaczny wzrost zainteresowania pojedynkami kibicej ekstraklasy — stwierdził w rozmowie z meczu Włókniarza z Wisłą, trener gości i jednocześnie selekcjoner kadry narodowej — Ludwik Mięta.

„Wieloletni wicemistrzostwo Europy (Polski aktualnymi wicemistrzami kontynentu) wszędzie obserwujemy znaczny wzrost zainteresowania pojedynkami kibicej ekstraklasy — stwierdził w rozmowie z meczu Włókniarza z Wisłą, trener gości i jednocześnie selekcjoner kadry narodowej — Ludwik Mięta.

„Wieloletni wicemistrzostwo Europy (Polski aktualnymi wicemistrzami kontynentu) wszędzie obserwujemy znaczny wzrost zainteresowania pojedynkami kibicej ekstraklasy — stwierdził w rozmowie z meczu Włókniarza z Wisłą, trener gości i jednocześnie selekcjoner kadry narodowej — Ludwik Mięta.

Z zapaśniczych mat

188 młodych zapaśników z 25 klubów Polski i w dwóch etapach wzięli udział w mistrzostwach Polski w wicemistrzostwo Europy (Polski aktualnymi wicemistrzami kontynentu) wszędzie obserwujemy znaczny wzrost zainteresowania pojedynkami kibicej ekstraklasy — stwierdził w rozmowie z meczu Włókniarza z Wisłą, trener gości i jednocześnie selekcjoner kadry narodowej — Ludwik Mięta.

O puchar GKKFiS

Łódź — Lublin 16:4

Propozycje systemu kartek na mięso

ciąg dalszy ze str. 1

Pod społeczną dyskusję poddano również problem rodzaju kartek. Zdaniem projektodawców racjonalniejszym rozwiązaniem wydaje się być kartka wartościowa składająca się z odcinków opiewających na określoną kwotę. Przyjmuje się przy tym, że średnia cena kilograma mięsa i jego przetworów wynosiłaby ok. 55 zł. Drugi wariant to kartka wartościowa, ale podzielona na mięso, drobi i wędliny w proporcjach odpowiadających obecnej strukturze sprzedaży. Przewiduje się przy tym znaczne ograniczenie produkowanych obecnie asortymentów, zwłaszcza wędlin i oraz zdecydowane eszkwowanie właściwej jakości mięsa i jego przetworów.

Spędzać na kartki odbywałyby się w rejonach zamieszkania, to znaczy na obszarze gminy, miasta lub dzielnicy. Kartki byłyby imienne i ważne w okresie miesiąca lub kwartału. Proponuje się utrzymanie dotychczasowego systemu tywienia w stołówkach zakładowych, pracowniczych i studenckich. Rozstrzygnięcia wymaga sprawa oddawania kartek przy korzystaniu z tych form tywienia. Możliwe jest nieopłacanie zakładów żywienia zbiorowego, zostałyby utrzymane na dotychczasowym poziomie. Żywnienie w zakładach gastronomicznych odbywałoby się bez pobierania kartek. Podobna zasada dotyczyćby osób przebywających w szpitalach, żłobkach, sanatoriach i przedszkolach.

Przewiduje się także dopuszczenie do sprzedaży targowiskowej mięsa po cenach wolnorynkowych przez tych producentów, którzy zrealizowali umowy kontraktacyjne żywności na poziomie nie niższym niż w 1979 r.

Sprawy reglamentacji mięsa i jego przetworów, która w formie propozycji zostaje o-

biecnie przedstawiona społeczeństwu wzbudzi zapewne wiele kontrowersji. Warto przede wszystkim podkreślić, iż założenia przedstawione przez rząd mają charakter otwarty. Chodzi przede wszystkim o to, aby skromne środki podzielić jak najbardziej właściwie, aby rzeczywisty interes społeczny przeważał nad partykularnymi interesami poszczególnych grup.

Bez względu na to jakie normy w rezultacie społecznej konsultacji zostaną ustalone wiadomo już, że podwyżka norm dla jednych, musiałaby oznaczać obniżenie przydziału dla innych. Jedno wydaje się natomiast pewne: system kartkowy umożliwi likwidację daleko idących dysproporcji w podziale mięsa i jego przetworów między poszczególnymi regionami kraju.

W trakcie konferencji prasowej padło wiele pytań. Najwięcej wątpliwości budziła sprawa przydziałów dla rolników. Chodzi przecież o to, aby producent mięsa nie znalazł się w sytuacji, która zmuszałaby go do gwałtownego wzrostu tzw. samozaprzęgnięcia.

Propozycje mają charakter ramowy, stanowią wyjściowy materiał do społecznej dyskusji. Miejmy nadzieję, że przerwają w niej akcenty o charakterze ogólnospołecznym. Rzecznik prasowy rządu zapowiedział o szerokie udostępnienie lam pras dla zgłaszania wniosków i postulatów. Nie będzie się ograniczać zakresu dyskusji. Warto jednak pamiętać, że system powinien wejść w życie z dniem 1 stycznia 1981 r. Jego obowiązywanie nie oznacza, iż nie będzie podlegał korektom w miarę rozwoju sytuacji rynkowej i zbierania doświadczeń. Treść tego systemu — będą prawdziwie obowiązywać przez najbliższe dwa — trzy lata.

Konsultacje w naszym regionie

ciąg dalszy ze str. 1

cję dotyczącą zasad sprzedaży kartkowej. Materiały te zostaną wywieszone na tablicach ogłoszeniowych. Jeśli szacując tego organizacje związkowe, odbędą się zebrań przedstawicieli załogi, aby przedyskutować propozycje. Wszelkie uwagi i sugestie, które będą miały wpływ na kształtowanie zasad, prosimy przesyłać do Wydziału UW w Białymstoku nabywając już pisemnie opinie i propozycje. Na zebraniach związkowych w Zakładzie Produkcyjnym Elementów Budowlanych BKB proponowane, aby pracownicy zgłaszający z tywienia zakładowego przekazali część kartek swoim stołówkom. Nie należy też — mówiono — przyjmować zasady sprzedaży w określonych sklepach, choć oczywiście klient powinien nabywać mięso w miejscach zamieszkania. Postulowano, aby przed ważniejszymi świętami handel gromadził większe rezerwy mięsa i wędlin. Natomiast pracownicy Urzędu Wojewódzkiego wysunęli wniosek wydania odrębnych kartek na mięso, wędliny i drobi.

Szerokie konsultacje przeprowadzone zostaną we wszystkich większych zakładach pracy i instytucjach województwa suwalskiego. Zagadnienia związane ze sprzedażą kartkową na obszarach zostaną także na zebraniach, które zorganizują naczelny w Augustowie i Białej Piskiej. Zaprosi się na nie przedstawicieli zakładów pracy i innych środowisk zawodowych oraz mieszkańców wsi.

Zebrań konsultacyjne odbędą się w 10 wybranych zakładach pracy Łomży, m.in. w ZPB „Narew”, Przedsiębiorstwie Przemysłu Spożywczego, PKS, w Zakładzie Mebli i w Łomżyńskim Przedsiębiorstwie Budowlanym. Spotkania, na których przedyskutuje się rządowe propozycje, przewidziane są też w 15 miastach i gminach województwa z udziałem szerokiej reprezentacji zakładów pracy i rolników. Konsultacje te mają być zakończone w najbliższym piątku (14).

Komunikat Ministerstwa Przemysłu Spożywczego i Skupu

W związku z tym, że od 21 listopada br. obowiązuje nowa, podwyższona cena skupu zwierząt rzeźnych, drobiu i cery sprzedaży pasz, minister Przemysłu Spożywczego i Skupu informuje:

Tragiczna śmierć 6-osobowej rodziny

WŁOCŁAWEK (PAP) — Tragiczne skutki przyniósł gwałtowny pożar, jaki wybuchł w miejscowości Ostrowite, gmina Brzuze, woj. łódzkiego. Ogień, jaki powstał w jednorodzinnym domu, należącem do Tomasza i Elżbiety Osinśkich w wyniku zwarcia elektrycznego w nie wyłączonym na noc telewizorze — szybko rozprzestrzenił się, zaskakując śpiących właścicieli budynku, dwie ich małe córki — 9-letnią Lidzię i 4-letnią Annę oraz przybyłą z wizytą Janę i Lucynę Osinśkich, rodziców Tomasza. W płomieniach śmierć poniosły wszystkie osoby.

Dochodzenie w sprawie ustalenia dokładnych przyczyn pożaru prowadziła Komenda Wojewódzka MO we Włocławku.

Ofiary magii

DELHI (PAP) — Do tragedii doszło w niedzielę na zboczach góry Willis, leżącej 800 km na wschód od stolicy Indonezji, Jakarty. Zebrało się tam ok. 80 tys. osób, aby wziąć udział w magicznych obrzędach, mających — według miejscowych wierzeń — zapewnić uczestnikom wieczną młodość. W czasie uroczystości w tłumie wybuchła pa-

Założenia ustawy o cenzurze

ciąg dalszy ze str. 1
skiego o ile byłby kierowana do rozpowszechniania przez Ministerstwo Kultury i Sztuki. Następnym problemem, to kontrola decyzji cenzorskich. Założone w projekcie poddanie ich kontroli sądowej nie budziło zastrzeżeń. Podnoszone natomiast kwestie, czy ma to być tylko kontrola zgodności tych decyzji z prawem, czy też należy badać sprawę merytorycznie. Podczas obrad zgłoszono projekt utworzenia kolegium Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk, który byłby m.in. organem odwoławczym od decyzji cenzorów.

Wśród innych spraw dyskusyjnych przez uczestników spotkania należy zwrócić uwagę na często podkreślaną konieczność bardzo precyzyjnego zdefiniowania wielu określeń, które znajdują się w tekście ustawy. Chodzi tu np. o ściśle określenie, co jest tajemnicą państwową lub gospodarczą, a co nie. Wskazywano również na konieczność takiego redagowania przepisów przyszłej ustawy, aby możliwości różnego ich interpretowania były jak najmniejsze oraz, aby zmniejszenie do koniecznego minimum — liczby aktów wykonawczych, jakie mogą być wydane na podstawie upoważnień zawartych w przyszłej ustawie o kontroli prasy, publikacji i widowisk. Stwierdzono, że ogólnikowość wielu wytycznych cenzorskich, jak również możliwość ich różnego interpretowania, były w przeszłości przyczyną wielu przejawów zła.

Komunikat Ministerstwa Przemysłu Spożywczego i Skupu

W związku z tym, że od 21 listopada br. obowiązuje nowa, podwyższona cena skupu zwierząt rzeźnych, drobiu i cery sprzedaży pasz, minister Przemysłu Spożywczego i Skupu informuje:

DELHI (PAP) — Do tragedii doszło w niedzielę na zboczach góry Willis, leżącej 800 km na wschód od stolicy Indonezji, Jakarty. Zebrało się tam ok. 80 tys. osób, aby wziąć udział w magicznych obrzędach, mających — według miejscowych wierzeń — zapewnić uczestnikom wieczną młodość. W czasie uroczystości w tłumie wybuchła pa-

Wpłaty na NFOZ

Rolnicy gminy Szepietowo (woj. łomżyński) wykonali z nadwyżką plan zbiórki na Nrodowy Fundusz Ochrony Zdrowia, wpłacając ponad 240 tys. zł. Stanowi to 107 proc. planu rocznego. Najlepsze rezultaty osiągnęli mieszkańcy wsi: Warele Nowe, Pułazie Świerze, Średnica Jakubowia, Jabłon Kikolskie, Samsony, Szymbory Andrzejewia, Włódki i Jakubowia.

Słowa uznania za sprawne przeprowadzenie zbiórki należą pracownikom Urzędu Gminy, aktywnym PZJ, sołtysom wsi i rolnikom, którzy dobrze wywiązywali się ze swego obywatelskiego obowiązku.

Gmina Szepietowo w zbiorce NFOZ zajmuje trzecie miejsce w woj. łomżyńskim. (lat)

Sport na wsi

Ludowe Zespoły Sportowe w gminie Wysokie Mazowieckie zrzeszają w dwunastu kołach 390 dziewcząt i chłopców. Szczególną popularnością cieszą się piłka nożna, tenis stołowy, szachy lekkoatletyka i warcaby.

W bieżącym roku urządzono 37 imprez, w których uczestniczyło ponad 900 osób. Były m. in. masowe biegi przełajowe, turnieje tenisa stołowego i piłki nożnej, zawody o „Złoty Kask” i „Złota Wieża”, strzeleckie.

Ludowe Zespoły Sportowe zanotowały wiele osiągnięć. Do cennych sukcesów należą: pierwsze miejsce drużynowe i indywidualne w imprezie wojewódzkiej o „Złoty Kask”, trzecie miejsce w wojewódzkich biegach przełajowych, czwarte miejsce w wojewódzkim turnieju tenisa stołowego kobiet, pierwsze miejsce w rejonowych zawodach strzeleckich oraz rozgrywkach w piłce nożnej i siatkówce.

Kola LZS dysponują jednak skromną bazą sportową. Brak funduszy na zakup sprzętu sportowego oraz utworzenie kadry instruktorskiej. Dotychczasowa pomoc finansowa ze strony instytucji związanych z rolnictwem jest symboliczna. (lat)

Różnorodne zainteresowania twórcze wykazują pracownicy PKP. Ich plonem jest wystawa, która wzbudziła duże zainteresowanie.

Pasje amatorów

W Domu Kultury „Kolejarz” w Białymstoku czynna jest wystawa twórczości amatorów osób zatrudnionych w PKP. Jest to pierwsza tego rodzaju ekspozycja przedstawiająca plon różnorodnych zainteresowań członków zakłagi. Są więc tam prace malarskie, tkaniny, wyroby plecionkarskie, hafty oraz korzenio-plastyka. (CH)

Fot. Zdzisław Lenkiewicz

LISTY LISTY LISTY LISTY LISTY LISTY

sygnały i opinie

ZAMIESZKAĆ NA PODDASZU

W artykule „GW” z dnia 8.X.br. pt. „W oczach młodzieży — sprawy miasta” natknąłem się na wzmiankę o niezmiernie istotnym problemie — adaptacji starych na pomieszczenia mieszkalne. Moje małżeństwo trwa cztery miesiące, ale nie mieszkamy razem z braku mieszkania, a co gorsza i bliskiej perspektywy na nie. Żona nadal zajmuje pokój sublokatorski wraz ze znajomą, a ja — przy rodzinnym w czarnym 2-izbowym mieszkaniu. Skutki życia w przymusowej roli są dla nas fatalne już dziś, a środki finansowe na zbudowanie podstaw naszej egzystencji mamy wręcz żadne (małe zarobki). Wegetacja z dnia na dzień rodzi u mnie wycofanie z życia rodzinnego i społecznego. Nasze zakłady pracy nie są zainteresowane warunkami życia pracowników i nie mają możliwości udzielenia pomocy. Poszukiwania sublokatorskiego mieszkania dotąd nie dały rezultatu. Nasza wspólna przyszłość nie zapowiada się różowo. Ile jeszcze takich małżeństw ma podobne warunki?

Foteż pomyśl adaptacji starych i innych pomieszczeń na mieszkania rotacyjne byłoby dobrym rozwiązaniem. Intryguje mnie budynek przy ul. Warszawskiej 1, straszny pustymi ramami po wybitych szychach. Widać białe kafle pieców, wnętrza nadające się do remontu. Na co czeka taki budynek — na remont czy rozbiórkę? Mieszkańcy mogliby zapewne wskazać sporo podobnych domów, czy starych nadających się do adaptacji na poddasza. Zapewnienie materiałów i transportu chętnym pozwoliłoby wykorzystać je lepiej i szybciej, niż to zrobili przedsiębiorstwa remontowe. Metoda takiego pozyskiwania dodatkowych powierzchni sprawdziła się w kilku miastach, o czym donosił tygodnik „Razem”. Co o tym sądzi nasz Urząd Miejski?

MAREK GOTLIB Białystok

KTO MA RACJĘ?

Razem z zięciem mieliśmy pod lasem 2 ha kukurydzy. W okresie wazania się kolb, dzięki zniszczeniu ja w znacznym procencie, o czym powiadomiliśmy Nadleśnictwo w Szepietowie. Napisaliśmy podanie, mieliśmy przyjechać na oględziny. Gdy kukurydza dojrzała, wcześniej od leśniczego przyjechał zamówiony traktor z kółka do skoszenia kukurydzy. Nie mogliśmy czekać i tak prace były splątane, a po kukurydzy mieliśmy siad żyto. Kontrola Nadleśnictwa na nic się zdała, podpisałem protokół, że kukurydź skoszoną, a Nadleśniczy powiedział, że teraz już niczego nie dojdzie. Nie wiem dlaczego w takich sytuacjach nigdy nie ma racji rolnik, a zawsze instytucja, która ma cokolwiek świadczyć rolnikowi? Spotykam się z tym często. Mówi się dużo o pronikowalności, ale na każdym kroku utrudnia się im prace.

JÓZEF DOŁĘGOWSKI ZDZISŁAW KRASZEWSKI Dąbrowa-Lazy, woj. łomżyński

CZY NIE ZA DROGI PROJEKT?

Zwróciłem uwagę na budujący się dom akademicki przy ul. Szpitalnej. Rzucił się w oczy ilość stalowych elementów. Obudowana konstrukcja stalowa dachu zajmuje prawie tyle ile kubatury co część użytkowa pod tą konstrukcją. Wokół jednego pawilonu na wysokości dachu biegnie balustrada z czołnikami o zagłębionym przeznaczeniu. Czemu to ma służyć? Choć nie jestem fachowcem, myślę, że projektując, lub też realizując projekt, nie liczymy się z kosztami stali. Czy to oszczędnie?

MICHAŁ DANEK Białystok

KTO „ZGUBIŁ” SAMOCHÓD?

Od wielu miesięcy na zapleczu domu przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 10, stoi zielona półciężarówka z nr AW 0169. Kto jest właścicielem tego samochodu? Kto o nim zapomniał?

Z. PETERSON Białystok (Wybr. Ag)

Moto ramka

W ciągu ostatnich tygodni nazbierałem sporo informacji o nowościach w światowym przemyśle motoryzacyjnym. Chciałem je przekazać Czytelnikom, ale ostatnia jazda po ulicach Białegostoku spowodowała, że dzisiejsze wydanie „Moto” poświęcę ulicom, nie tylko zresztą tego miasta.

Jak jeździć ulicami po zapadnięciu zmroku? Przyznam, że wielokrotnie pytałem ludzi doświadczonych w prowadzeniu samochodów, ale żaden z nich nie potrafił udzielić mi jasnej i precyzyjnej odpowiedzi. Na pewno należy jeździć bardzo ostrożnie, ale czy to wystarczy?

Wszystcy kierujący pojazdami mechanicznymi doskonale wiedzą, że poza głównymi ciągami komunikacyjnymi, pozostałe ulice są bardzo słabo oświetlone, często wcale pozbawione jakiegokolwiek światła. O ile wiosną i latem ten stan przeskądza, ale — powiedzmy — umiarkowanie, to jesienią i zimą ciemne ulice i jezdnie są czymś niebezpiecznym i dla kierowców i dla pieszych.

Pisałem kilkakrotnie o fatalnych skutkach braku dobrego oświetlenia. Pisałem to jednak równo się przysłowemu rzucającym grochem o ścianie. Dominowała motywacja oszczędzania energii elektrycznej, „Rospodarskiego” podejścia do trudności w bilansie. W dalszym jednak ciągu uważam, że wyłączenie oświetlenia ulicznego per saldo przynosi więcej strat niż zysków.

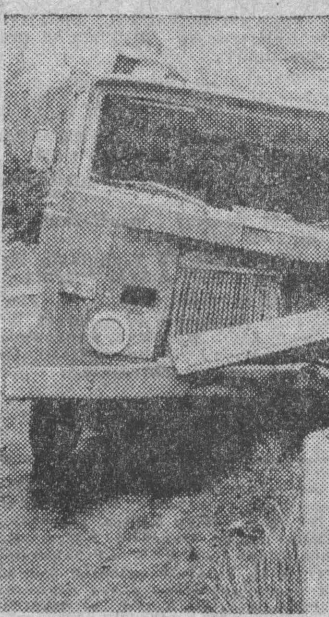
W prowadzonej przez Wydział Ruchu Drogowego KW MO w Białymstoku statystyce nie ma odpowiedniego wyznacznika.

przy pomocy którego można by jednoznacznie stwierdzić ile wypadków drogowych spowodowanych było kiepskim oświetleniem jezdni. Jestem przekonany, że strata za bardzo duże — te które można obliczyć — a przy tym warto wziąć pod uwagę szkody niewymierne, takie jak ludzkie zdrowie i życie. Gwoli przypomnienia dopiero dwa śmiertelne wypadki na Al. i Maja w Białymstoku spowodowały, że na przełęczach zainstalowano oświetlenie z przeciwnego zdarzenia.

Chcę być dobrze zrozumianym. To co dzieje się na ulicach

Po zmroku na jezdniach

Białegostoku, Łomży i Suwałk, to nie jest wymysł miejscowych władz administracyjnych. O ile wiem, właśnie te władze starały się o możliwie maksymalne rozjaśnienie ulic wieczorem i nocą. Rzecz ma wymiar ogólnopolski. Specjaliści od energetyki wspólnie ze specjalistami od ruchu drogowego obliczyli, że szkody powodowane wyłączeniem światła ulicznych kilkunastokrotnie przewyższyły zyski. A zatem — czy warto oszczędzać na ulicznych latarniach? Niebezpieczeństwo dotyczy zarówno pieszych jak i kierowców. O ile jednak piesi mogą w porę zauważyć nadjeżdżającego do kierowcy mającego trudniejsze zadanie. Ubrani na szaro i czarno przechodnie wylazli się dostawie przed maszyną samochodu. Wówczas nie każdy kierujący ma czas i możliwość na wykonanie odpowiedniego manewru.

Uwaga, drogi! sa śliskie! Należy zachować ostrożność i dostosować szybkość do panujących warunków. Fot. Krzysztof Swiderski

Mówimy ostatnio na zebraniach partyjnych odważnie i rzeczowo. O czym? O błędach, wypaczeniach, o wszystkich, którzy mają coś na sumieniu. Taka dyskusja jest potrzebna, ale zbyt łatwa. W każdym razie łatwiejsza, niż wytykanie własnych potknięć — imienia, konkretnie, co może mieć znaczenie wychowawcze i prewencyjne, dotyczy nie tylko przeszłości, ale i perspektyw. Zwrócić w porę uwagę znaczy często tyle, co zapobiec złą. Czy tak rozumiany proces odnowy, widać w pracy podstawowych organizacji partyjnych?

Na pytanie to I sekretarz Komitetu Gminnego PZPR w Lipsku — Zenon Kulak odpowiada tak: — na każdym spotkaniu mamy zawsze w programie sprawę

Najłatwiej ukarać

wewnątrzpartyjne: uczestniczenie w zebraniach, opłacanie składek. Poza tym raz na pół roku albo raz na rok oceniamy każdego indywidualnie. Rozmowy przeprowadzają zespoły... Nie rozumiemy się. Dwa członkowie waszej gminnej organizacji zajmowali się pokatną produkcją spirytusu, przechowywali ciecier i urządzenia do produkcji bimbru. Pod koniec ubiegłego roku ukarani zostali wyrokiem sądowym. Wasza egzekutywa udzieliła im nagan partyjnych, jeden z członków organizacji został portmonetką i chciał ją sobie przywłaszczyć. Inny, jak napisano w aktach, „znęcał się fizycznie i moralnie nad czwórka dzieci i żoną, po pijanemu bił i kopał członków rodziny”. I oni ukarani zostali karami sądowymi oraz partyjnymi. W latach 1978—79 dziewięciu członków waszej organizacji weszło w kolizję z prawem i otrzymało wyroki (niektóre w zawieszaniu). Może nie jest to lista długa jak u 420 członków i kandydatów PZPR w gminie, niemniej mogłaby być krótsza, gdyby przykłady te w porę trafiły na forum partyjnych zebrania. Czasem sam fakt publicznego wnikania w owe niepopularne tematy, działa skuteczniej niż nawet drastyczna kara.

Sprawy te są wcześniej dobrze znane w każdym środowisku robotniczym i wiejskim. Trzeba je zastanowić, czy nie jest to wystarzający argument przemawiający za przełamaniem oporów i skrepowania. Trzeba po prostu o tym mówić i wystąpien nie traktować jak donosy. A może u was mowi się?

Ten, który się znęcał, był w zakładzie idealnym pracownikiem. Miał opinię super. Skąd można było przypuszczać, że w domu tak rozrabia? Nie wierzę. Z dokumentów wynika, że trwało to ponad półtora roku. Interwencja kolegów z organizacji mogła się okazać nieoceniona, a czasu było aż nadto. Samo kibicowanie

to załatwił tu, na miejscu. No i dostał nagana. Ale dużo takich konfliktów nie ma. W terenie na ogół sprawa odżywa, jak my damy sygnał i pojedziemy tym na zebranie. Zreferujemy i spytamy: kto jest za udzieleniem upomnienia? Wtedy podniosą ręce. Sami nie. Może trzeba przypominać, że taka indywidualna, publiczna ocena na wspólny użytek, jest nie tylko uprawnieniem, ale i obowiązkiem POP. Obowiązkiem, z którego nie tylko wasze podstawowe organizacje nie chcą korzystać. Z kilku przykładów aż trzy dotyczyły spraw, w których zajęliście stanowisko dopiero na wniosek Wojewódzkiej Komisji Kontroli Partyjnej w Suwałkach — Ryszarda Łopateckiego i inspektora Komisji — Zenona Dąbrowskiego wynika, że lipiska organizacja radzi sobie w tym względzie niegorzej. Oczywiście porównując z innymi, z terenu województwa. Obawiam się jednak, że nie jest tak różowo i optymistycznie nie podzielam.

W województwie suwalskim w latach 1978 i 1979 wśród wszystkich ukaranych wyrokiem sądu znalazło się niespełna 7 proc. członków partii. W gminie Lipsk wskaźnik ten sięgnął prawie 35 proc. Bimbrownictwo, kłusownictwo, nielegalne posiadanie broni, nadużywanie alkoholu i popielanie wykroczeń pod jego wpływem — sprawy te nie należą do najcięższych gatunkowo przewinień, niemniej są sygnałem, że nie jest dobrze.

Muszę pomyśleć, przypomnieć sobie. Widać, że sekretarz nieczęsto podejmuje takie tematy. — Są u nas przypadki przeciwdziałania, o które pan pyta, ale rzadkie. Na przykład taki:jechał jeden furmanką. Został zatrzymany przez milicję w Dąbrowie Białostockiej. Chuchał w balonik na kolorowo. Do mnie zgłosił się nazajutrz, tłumaczył się, że pił tylko piwo. Jak byłem w jego macierzystej organizacji na zebraniu, zwróciłem na to uwagę. Chłopy się usmiali. Faktowi było wstyd. Chyba wystąpiło, bo następnym meldunków w jego sprawie nie miałem.

Oczywiście najprostszym wyjściem z sytuacji będzie odstawienie samochodu i niejeżdżenie po zapadnięciu ciemności — tak bezpiecznie, ale czy lepiej? Uważam, że właśnie teraz, kiedy jest zimno i mokro, samochód spełnia tym bardziej swoje zadanie.

Poniżej problem oświetlenia ulic jest dyskusyjny, proszę o nadsyłanie uwag, o wskazywanie miejsc szczególnie niebezpiecznych po zmroku. Wszystkie propozycje będą argumentami na rzecz lepszego oświetlenia, poprawy bezpieczeństwa jazdy, bo przecież o to głównie chodzi. Jeśli kierowcy będą widzieli pieszych, a ci z kolei będą widzieli drogę przed sobą, będzie to z korzyścią dla jednych, jak i drugich.

JANUSZ GRYSIN

Ważną, drogi! sa śliskie! Należy zachować ostrożność i dostosować szybkość do panujących warunków. Fot. Krzysztof Swiderski

A ci rolnicy sami nie potrafili przemówić na zebraniu i do rozsądku? Nie wiedzą, że furmanka z pijanym woźnicą, to z mora kierowców? Ci, którzy puszcza się w drogę pod wpływem alkoholu nie czynią tego zazwyczaj incydentalnie.

Większość kar zapada u nas, na egzekutywie. Rzeczywiście trzeba byłoby lepiej przyrzeć się niektórym w zakładach pracy i na wsi. Znamy nawet skłóconego z organizacją. Pisał donosy, nawet wkładając do legitymacji wystąpił do WKPK, że jeden składek nie chce płacić. To wszystko można by-

graftu, to bierze się za drugi. Jeszcze żeby dobrą żywnościową pedził, a o świadczenie siebie i innych albo mieliśmy i taki wypadek, że się na, między posprzeali. Ktoś źle wymierzył granicę, drugi dokurze trafił go w głowę. Akurat na członka partii popadło. Pewnie, że trzeba oddziaływać — wychowawczo. Mam taki przykład. Jedzie milicja — leży człowiek. Dobry rolnik i partyjny. Nigdy nie wypyl tyle, a tu okazja. Zamiast jednej wyciągnęli pięć butelek. Jak takiego karać? Komendant przysła meldunek. Wzywamy go i wystarczy. Jego, dobrego gospodarza Komitet Gminny ściga na rozmowę, taki wstyd. Ledwo się stało, a oni już wiedzą.

Tym bardziej poskutkowałoby na zebraniu wśród swoich. Nie jest miło jak śmieje się palcem pokazują. Ale kto tam będzie się wychylał? Wstał, weźmie legitymację, robi się bierny, sam nie wie

czego chce. A może sumienie ma nieczyste, to jak ma innych tykać? Nie żeby na zebraniach było cicho. Odrotnie, są burzliwe. Czasem dochodzi do sprzeczek, ale o sprawy raczej inne. Najważniejsze, że materiał siewny i sadzeniaki wy na odnowienie, który gdzieś tam na południu kraju się sprawdził, u nas nie wyjdzie dobrego plonu. Odnowić trzeba, a potem kopie się ziemiaka tyle, ile się zasadiło.

To ważne. Ale we wszystkich tematach, i tych niepopularnych także, trzeba zachować rozsądne proporcje. Zły materiał siewny, niestabilny, zaskakujące ceny skupu ziemiaków, to problem do rozstrzygnięcia przez innych, którzy powinni jak najszybciej zareagować na wasze sygnały. Ale ci sami rolnicy, którzy tylko o tym mówią, mają w zanadru swoje własne sprawy do rozstrzygnięcia. Te wstydliwe.

Ja właśnie o tym chciałbym, redaktorze — włączyć się do rozmowy Ryszard Boguszewski. Moja i tutejszego działacza partyjnego próba jest taka, żeby nie tańc, nie ukrywać za. Żeby człowiek człowiekowi miał odwagę powiedzieć prawdę w oczy, przy innych. Część ludzi jest taka, że ani milicji ani księdza się nie boi, a sąsiedzi, choćby na zebraniu, mogą na nich wpłynąć. Zresztą we wspólnym interesie, o czym przekonują się po niewczasie.

Trzeba mieć świadomość, że o wielu aktualnych wykroczeniach jeszcze nie wiemy. I moglibyśmy przy takiej pomocy dalej nie wiedzieć, gdyby w środowiskach w porę reagowano na to. A tak trzeba potem karać. **ANDRZEJ POLAKOWSKI**

Nad projektem 5-dniowego tygodnia pracy Zdaniem nauczycieli

Toczy się dyskusja nad podstawowymi założeniami pięciodniowego tygodnia pracy. Sprawa ta żywo obchodzi również środowisko nauczycielskie. Czas pracy szkół ustalony będzie w wyniku konsultacji społecznych. Pod ocenę poddane zostały następujące rozwiązania:

- wprowadzenie wszystkich wolnych sobót w okresie jesiennym i wiosennym;
- organizowanie w wolne soboty zajęć fakultatywnych;
- wprowadzenie wszystkich wolnych sobót z jednoczesnym dokonaniem odpowiednich zmian w rozkładach zajęć i programach nauczania.

Specjalnie powołany zespół Ministerstwa Oświaty i Wychowania przedstawił pedagogom szczegółowe opracowania poszczególnych wariantów. Co sądzi o nich zainteresowani? Oto wypowiedzi prezesów rad oddziałowych Związku Nauczycielstwa Polskiego w SUWAŁKACH:

Aleksander DAWIDOWSKI — Zespól Szkół Technicznych: — Żadne z tych rozwiązań nie jest dobre. Do czerwca powinniśmy „ciągnąć” to, co rozpoczęliśmy we wrześniu. I tak mamy dosyć bałaganu oraz rozluźnienia dyscypliny wśród młodzieży, a przewracanie na gwałt planów do góry nogami, zmiany programów, urywanie tu pięciu minut, a dodawanie gdzie indziej dziesięciu — bynajmniej nie poprawia sytuacji.

W bieżącym roku szkolnym pracujemy więc bez zmian i spokojnie dyskutujemy, jak ma być. Skorzystajmy przy tym z dobrego państwa, w których obowiązuje pięciodniowy tydzień pracy. Przy tej okazji powinni być też załatwiony postulat skrócenia godzin pracy nauczycieli. Nam też potrzebne są dwa dni wolne w tygodniu; na regenerację sił i doszkolenie. To co się należy innym grupom zawodowym — należy się i nam, tyle że wywołuje inne problemy.

Stanisław KUCZYŃSKI — Zespól Szkół Rolniczych: — Jeżeli już mamy wybierać między przedłożonymi do dyskusji wariantami, to

nasze ognisko jest za wolnymi sobotami jesienną i wiosną. To się da wprowadzić bez konieczności przedłużenia roku szkolnego i ilości godzin nauki dziennie. Tego pierwszego nie chcą ani nauczyciele, ani uczniowie, drugie w wielu szkołach, pracujących na dwie lub trzy zmiany jest wręcz niemożliwe.

Marianna RADZISZEWSKA — Zespól Szkół Ogólnokształcących: — Weźmy pod uwagę młodzież mieszkającą w internatach. Nie musimy jej do wyjazdu co tydzień do domu (w wielu wypadkach ze względu na odległość). Jeśli więc część zostanie w internacie, to potrzebne będą dyżury wychowawców. A co z pracą w kuchni?

Zdzisława SOBOLEWSKA — Państwowy Zakład Wychowawczy nr 1: — Zupełnie oddzielnym zagadnieniem, wymagającym specjalnego rozpatrzenia, jest praca nauczycieli i wychowawców w domach dziecka oraz innych placówkach opiekuńczych. Tam przecież w dni wolne od nauki jest jeszcze więcej zajęć. Dotychczas nikt nie proponował rozwiązań dotyczących pięciodniowego tygodnia pracy w tym środowisku. Oczywiście wprowadzenie tego systemu byłoby możliwe przy zwiększeniu zatrudnienia.

Edward PRABUCKI — Państwowy Zakład Wychowawczy nr 2: — Wszystkie jesteśmy zgodni — rodzice, nauczyciele i wychowawcy — co do terminu ferii zimowych. Powinny być one jednocześnie w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych i to w okresie obejmującym święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok. Wiele przemawia za takim rozwiązaniem. Zmniejszylaby się ilość wyjazdów młodzieży do domu, a to na święta, a to na ferie. W przypadku wychowanków z zakładów opiekuńczych wiąże się to ponadto z podróżeowaniem rodziców po dziecko i odwrotność. Połączenie przerw świątecznych z feriami zimowymi, jak to już kiedyś było, pozwoliłoby również na zwiększenie ilości dni nauki bez konieczności przedłużania terminu zakończenia roku szkolnego. (a)

Dobre warunki w wodzie

W woj. suwalskim wiele jest jezior i rzek. Warunki geologiczne i hydrograficzne sprzyjają jednakże, że sporo wód odczuwa brak dobrej wody do użytku własnego i produkcji żywności. Rolnicy zaopatrują się z ok. 32 tys. studni kopanych, gdzie wody powierzchniowe nadają się tylko do niektórych potrzeb gospodarskich, ale woda w stanie surowym nie jest zdana do picia. Zaledwie z 1170 760 wsi o ok. 20 tysiącami gospodarstw rolnych ma swą własną budowlę lub stałe odczuwa niedobór wody dla potrzeb gospodarskich. Miejscowości te kwalifikują się do budowy wodociągów zbiorczych. Chcąc poprawić radykalnie zaopatrzenie wsi w dobrą wodę, należy — według dotychczasowych szacunków — przeliczyć na ten cel około 3,5 miliarda zł. Obok finansów występuje problem materiałów i wykonawstwa.

wieronych, 150 wodociągów zagrodowych i ok. 130 przyłącz do istniejących wodociągów. WZIR udostępnia zainteresowanym rolnikom przykładowe rozwiązania techniczne. Uczestniczy też w rozdziale materiałów, kierując je tam, gdzie są najbardziej potrzebne.

Istnieją uzgodnienia z Bankiem Gospodarczym Żywnościowej w sprawie ułatwień w uzyskaniu kredytów. Inwestycje rolników w zakresie zaopatrzenia zagród w wodę są traktowane tak samo jak budownictwo inwentarskie.

Rolnicy napotykają poważne trudności w nabywaniu ocynkowanego rur stalowych i ich uzbrojenia oraz agregatów pompowych. Przy podłączeniach agregatów korzystają z pomocy rzemieślników — studniarzy, instalatorów sanitarnych i elektryków.

Eksploatacja i utrzymaniem wodociągów większych zajmują się Wojewódzki Zakład Usług Wodnych w Olecku, który powinien wykonywać usługi dla rolników. Indywidualnie przy budowie wodociągów zagrodowych, przyłącz domowych itp.

Rozbudowę się również sieć wodociągowa w ramach czynów społecznych w gminach. Udział rolników występuje przeważnie w formie wkładu finansowego i częściowo w niefachowej robociznie. Tak buduje się w Węgliszynie (gmina Węgorzewo) stację wodociągową z 2 km sieci, która zaopatrzy w wodę 26 rolników. Trwają prace w Koźmiarach (gmina Gózd) przy budowie kilometry sieci i czternastu przyłączy domowych, w Szurpiałku (gmina Jeleniewo) uклада się 400 m sieci wodnej do dwunastu gospodarstw. Podobne roboty są wykonywane w Biermatkach, Szeszkach, Milewie, Orłowie i Wejsnach.

W realizacji czynów społecznych przychodzą z pomocą grupy wodociągów-kanałizacji Przedsiębiorstwa Elektryfikacji i Technicznej Obsługi Rolnictwa „Eltor”. (b-icz)

Zaopatrzenie wsi w wodę ulega stopniowej poprawie — informuje kierownik działu WZIR w Suwałkach, mgr inż. Stanisław Lutkiewicz. — W latach 1976—80, uwzględniając najpilniejsze potrzeby, na rozbudowę wodociągów i zbiorowe zaopatrzenie wsi w wodę, wydatkowane — w ramach planowanych inwestycji — 150 mln zł. Efekt: w czternastu wsiach o zabudowie zwartej 1450 gospodarstw otrzymało dobrą wodę. Ponadto zmniejszono zaopatrzenie w wodę trzynastu obiektów PGR. Ogółem wybudowano 110 km sieci wodociągowej. Wykonawca — Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Rolnictwa i

Wsi w Wodę „Wodrol” z Białogostku, biorąc poprawki na różne trudności w zaopatrzeniu materiałowym, można ująć, że dość sprawnie dotychczas wykonywał swoje zadania.

W tym roku nie zostaną w pełni wykonane planowane zadania na obiekcie Budry, gdzie buduje się stację wodociągową i 4,9 km sieci wodociągowej kosztem ponad 4 mln zł. Wina tu częściowo podwykonawcy — SKR w Węgorzewie, która nie wywiązała się ze swych zobowiązań w zakresie robót budowlanych.

Każdego roku rolnicy wykonują ze środków własnych około 130 studni kopanych i

Sport dla upartych

Trzeba mieć dużo samodzielną i cierpliwość, aby w Elku wysiadnąć z wędką nad jeziorem lub rzeką. Rzecz nie w tym, że surowa tegoż jesieni karci za takie rozryki bólem gardła, kataru bądź nawet groźniejszymi dla zdrowia dolegliwościami. Elekcie adw. systematycznie utrzymywane są przez miejscowe zakłady.

Wprawdzie pracuje nowa oczyszczalnia ścieków, ale tylko w części. Jej budowa nie została doprowadzona

Będa przedszkola

Staraniem władz miejskich w Elku ustanowa jest stopniowo jedna z bojących miasta — niedostateczna ilość przedszkoli. Wobec przeniesienia siedziby Spółdzielni Mieszkaniowej „Swit” z ul. Wojska Polskiego na ul. Słowackiego, miasto uzyskało kilka pokoi, które przeznaczy się na potrzeby maluchów. Obecnie prowadzi się adaptację lokalu.

Szkoły Podstawowe nr 1 i 2 uzyskują w sąsiednim budynku lokal po Kombinacie Rolnym. Tam również powstanie przedszkole.

Przedsiębiorstwo Robót Instalacyjno-Montażowych od 1 stycznia ma wygospodarować oddział przedszkolny. (zb)

Wycieczka przysła „z góry”

W SKR w Wiźnie (woj. łomżyński) jest sezon kombajnów „Bizon”. Potrzebne są tylko trzy, a cząstami tylko cztery. Wizna jest gminą, gdzie ziemię nie są zmierowane. Od kilku lat pola zmieniają się w grzewalską i ciężki sprzęt nie może na nie wjechać. „Bizony” stoją więc bezużytecznie. Jeden kombajn kosztuje 840 tys. zł. Aby zapewnić tym maszynom chociaż minimalny wykonania norm, SKR zmuszona jest wysłać je na pola, odległe często o kilkadziesiąt kilometrów. Tak było w ub.r., gdy kombajny zebrały zboże z pól w gminach Andrzejewo i Zawady.

Maszyn tych sprzedać nie wolno. Nie można też było odmówić ich przyjęcia, bo „kambion” jest nabyć, nie pytając

Dyrektor SKR w Wiźnie — Antoni Sokolowski jest zdania, że przy wszelkiego rodzaju planowaniu zakupów, jednostki nadzórce powinny przede wszystkim pytać o zdanie tych, którzy są najbliższymi rolnictwa, a nie podejmować decyzji „z góry”.

Najwyższy już czas, aby odważnie pytać, tym bardziej, że w kółkach rolniczych jest sporo maszyn i narzędzi, na których białą farbą wymalowano literę „K” co znaczy... kasacja. Często są to maszyny, które nie przeparały na wet godziny, bo były nieprzydatne. (bjm)

35 lat „gizyckiej jedyńki”

W Szkole Podstawowej Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Giżycku odbył się uroczysty apel z okazji 35-lecia. Rozpoczęła ona swoją działalność we wrześniu 1945 r. w sbruznym miesiącu.

Wspomniani z pierwszych lat pracy podzielili się jeden z pierwszymi nauczycielami tej szkoły (obecnie emeryt) — Bolesław Karsznia. Nauczyciele otrzymali budynek bez sprzętu szkolnego, okien i centralnego ogrzewania. Do stanu używalności został doprowadzony wspólnymi siłami nauczycieli i uczniów.

Szybko powiększał się majątek. Przybywało uczniów i nauczycieli. 1 września 1945 r. naukę rozpoczęło 68 uczniów, a ich kształceniem zajęło się pięciu nauczycieli. Rok szkolny ukończyło 324 uczniów. W drugim roku nauki ich liczba wzrosła do 720, a nauczycieli do szesnastu. Był to niezwykle trudny okres. Brak było podręczników i przyborów szkolnych.

Obecnie warunki w szkole uległy radykalnej zmianie. Dobrze wyposażona klasa, odpowiednio przygotowana jest kadra pedagogiczna. Szkoła znana jest z wysokiego poziomu nauczania.

Na przestrzeni 35 lat jej mury opuściło 2265 absolwentów. Wielu z nich obecnie pracuje na odpowiedzialnych stanowiskach w różnych dziedzinach gospodarki narodowej. Rozwój i dorobek szkoły ukazują zbiory zgromadzone w izbie pamięci i tradycji. (zos)

Sprawy równe ważne jak produkcja

Pod nadzorem działu higieny Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Łomży znajduje się 750 zakładów pracy. Do najczęściej stwierdzanych uchybień należą przekroczenia dopuszczalnych norm zapylenia, hałasu i stężeń substancji toksycznych w powietrzu.

Dążenie do uzyskania za wszelką cenę wyników produkcyjnych odsuwało na plan dalszy sprawy bhp. Miarą stosunku do tych spraw może być min. stan bazy i możliwości badawczych. Laboratorium Badań Środowiskowych znajduje się w Łomżyńskich Zakładach Przemysłu Bawełnianego „Narew”. Wykonuje ono prace dla własnych potrzeb i Zambrówskich Zakładów Przemysłu Bawełnianego.

Bardzo często na potrzeby kontroli rodzą się pracownikom nauki wychodzące i rekawice. Gdy kontrola się skończy, nikt tego sprzętu nie używa. Jest natomiast argument: pracownicy nie chcą nosić. Tęko tłumaczenie zwraca się przeciwko tłumaczeniu. Oznacza bowiem, że nie wyrobiono nawyku używania sprzętu bhp. (zb)

Zabawki z Wysokiego Maz. mają powodzenie

40-osobowa kobieca załoga Zakładu Zabawek w Wysokim Mazowieckim, pomimo ciasnych i niewygodnych pomieszczeń, wykonuje z nadwyżką zadania eksportowe i zamówienia rynku krajowego. Miesięcznie produkują się ponad 6 tys. zabawek. Są to głównie maski, kotki, pieski, osłoki i różne maskotki wartości 500 tys. zł.

Zabawki z Wysokiego Mazowieckiego wędrują do Szwajcarii, Francji, Włoch, Japonii, Danii i Kanady. W kraju nabywać można pluszowe zabawki, głównie w placówkach handlowych „Ruch”.

O sukcesach zakładu decyduje solidna i rzetelna praca kobiet, jak również dobre zaopatrzenie w materiały i surowce. Przewidywana, kosztem 1 mln zł, rozbudowa pozwoli na zwiększenie produkcji poszukiwanej na rynku zagranicznym i krajowym oraz stworzenie godziwych warunków socjalnych dla załogi. (lat)

Wśród ksiąg

Pnace kwiaty zdobią ażurowe wejście czytelni Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w GOLDAPI. Księgozbiór typu encyklopedyczny — informacyjnego liczy ponad 4 tys. tomów. Znajduje się tutaj ponad pięćdziesiąt tytułów czasopism i piśmiennictwa.

Czytelnie odwiedza dziennie 20—30 osób. Są to głównie miejscowi licealiści. Dorosli nie mają takiego zyczenia. Większość woli kawiarnię i brydzę. Bez pomieszczenia magazynowego czytelnia staje się coraz bardziej klasną.

Czytelnicy często korzystają z kartotek osobowych i zagadaniowych. Znajdują tu sporo materiałów z językoznawstwa, historii, sztuki i nauk przyrodniczych. Czytelnie prowadzi mgr Aldona Teresa Sliwińska pracująca w goldapskiej bibliotece ponad ćwierć wieku. (tan)

Samo życie

Znajomi

Ciężkie jest życie kierownika służb społecznych. W pracy wieszysz go o co obowiązuje. Nie ma też spokoju w domu. Musi przyjmować znajomych i sąsiadów, którzy zrażeni losu mieszczą w tym samym budynku, lub sąsiednim.

Rok dwa lub trzy — można wytrzymać. Ale gdy trwa to lat — powiedzmy osiem — jak w przypadku Joanny Mądrej — to rzeczą zastępczą co najmniej na medal. Raz tylko pani Joanna nie wytrzymała.

Przyjechała do nas „Estrada”. Zjawili się organizator. Już po pięciu minutach sprzedał dyrektorowi całą imprezę. Po godzinie natomiast już pili koniczek z pięć

Dla młodych małżeństw

Rozpoczęła się kolejna edycja konkursu klubów. W bieżącym roku przebiega ona pod hasłem: „Klub młodej rodziny”. Bardzo interesującą ofertę w tym zakresie prezentują działacze ZSMP w Augustowie. W klubie TPD na osiedlu Śródmieście, w budynku nr 18 powołano od 1 grudnia w każdy poniedziałek odbywać się będą spotkania z lekarzami, psychologami, prawnikami i pedagogami, poświęcone problemom życia rodzinnego. Pełnięć o godz. 18.

Organizatorzy, którym patronuje miejscowy Ośrodek Społeczno-Pracowy, serdecznie zapraszają wszystkich zainteresowanych — w szczególności młode rodziny i samotnych, którzy w najbliższym czasie planują zmianę stanu cywilnego. (ew-bi)

KRONIKA WYPADKÓW

W miejscowości Kiełczany w gminie Sejny kierujący samochodem „Warszawa” Stanisław P. potrącił 8-letnią Barbarę M. która niepodzielnie wbiegła na jezdnię. Dziewczynka doznała złamań ławic ręki i została umieszczona w szpitalu.

Na trasie z Białogostku do Grajewa, w miejscowości Ruda dojechał do końca karambola. Na ciągu „Urań” należący do SKR w Grajewie, kierowany przez Piotra Ch. należała do „Kiełczany” doznała lekkich obrażeń ciała. Smochód uległ poważnemu uszkodzeniu — na sume około 50 tys. zł.

W jednym z domów do a-wantury rodzinnej między Stanisławem D. i jego synem Kazimierzem będącym w stanie nietrzeźwym, Stanisław D. wbiegł z domu na ulicę z zamiarem udania się na Posterunek MO i złodzieja kradzieży. W tym momencie, biegnąc ulicą, przewrócił się i zmarł. Prowadzone jest postępowanie na podstawie art. 150 paragraf 1, 151 paragraf 1, 152 paragraf 1, 153 paragraf 1, 154 paragraf 1, 155 paragraf 1, 156 paragraf 1, 157 paragraf 1, 158 paragraf 1, 159 paragraf 1, 160 paragraf 1, 161 paragraf 1, 162 paragraf 1, 163 paragraf 1, 164 paragraf 1, 165 paragraf 1, 166 paragraf 1, 167 paragraf 1, 168 paragraf 1, 169 paragraf 1, 170 paragraf 1, 171 paragraf 1, 172 paragraf 1, 173 paragraf 1, 174 paragraf 1, 175 paragraf 1, 176 paragraf 1, 177 paragraf 1, 178 paragraf 1, 179 paragraf 1, 180 paragraf 1, 181 paragraf 1, 182 paragraf 1, 183 paragraf 1, 184 paragraf 1, 185 paragraf 1, 186 paragraf 1, 187 paragraf 1, 188 paragraf 1, 189 paragraf 1, 190 paragraf 1, 191 paragraf 1, 192 paragraf 1, 193 paragraf 1, 194 paragraf 1, 195 paragraf 1, 196 paragraf 1, 197 paragraf 1, 198 paragraf 1, 199 paragraf 1, 200 paragraf 1, 201 paragraf 1, 202 paragraf 1, 203 paragraf 1, 204 paragraf 1, 205 paragraf 1, 206 paragraf 1, 207 paragraf 1, 208 paragraf 1, 209 paragraf 1, 210 paragraf 1, 211 paragraf 1, 212 paragraf 1, 213 paragraf 1, 214 paragraf 1, 215 paragraf 1, 216 paragraf 1, 217 paragraf 1, 218 paragraf 1, 219 paragraf 1, 220 paragraf 1, 221 paragraf 1, 222 paragraf 1, 223 paragraf 1, 224 paragraf 1, 225 paragraf 1, 226 paragraf 1, 227 paragraf 1, 228 paragraf 1, 229 paragraf 1, 230 paragraf 1, 231 paragraf 1, 232 paragraf 1, 233 paragraf 1, 234 paragraf 1, 235 paragraf 1, 236 paragraf 1, 237 paragraf 1, 238 paragraf 1, 239 paragraf 1, 240 paragraf 1, 241 paragraf 1, 242 paragraf 1, 243 paragraf 1, 244 paragraf 1, 245 paragraf 1, 246 paragraf 1, 247 paragraf 1, 248 paragraf 1, 249 paragraf 1, 250 paragraf 1, 251 paragraf 1, 252 paragraf 1, 253 paragraf 1, 254 paragraf 1, 255 paragraf 1, 256 paragraf 1, 257 paragraf 1, 258 paragraf 1, 259 paragraf 1, 260 paragraf 1, 261 paragraf 1, 262 paragraf 1, 263 paragraf 1, 264 paragraf 1, 265 paragraf 1, 266 paragraf 1, 267 paragraf 1, 268 paragraf 1, 269 paragraf 1, 270 paragraf 1, 271 paragraf 1, 272 paragraf 1, 273 paragraf 1, 274 paragraf 1, 275 paragraf 1, 276 paragraf 1, 277 paragraf 1, 278 paragraf 1, 279 paragraf 1, 280 paragraf 1, 281 paragraf 1, 282 paragraf 1, 283 paragraf 1, 284 paragraf 1, 285 paragraf 1, 286 paragraf 1, 287 paragraf 1, 288 paragraf 1, 289 paragraf 1, 290 paragraf 1, 291 paragraf 1, 292 paragraf 1, 293 paragraf 1, 294 paragraf 1, 295 paragraf 1, 296 paragraf 1, 297 paragraf 1, 298 paragraf 1, 299 paragraf 1, 300 paragraf 1, 301 paragraf 1, 302 paragraf 1, 303 paragraf 1, 304 paragraf 1, 305 paragraf 1, 306 paragraf 1, 307 paragraf 1, 308 paragraf 1, 309 paragraf 1, 310 paragraf 1, 311 paragraf 1, 312 paragraf 1, 313 paragraf 1, 314 paragraf 1, 315 paragraf 1, 316 paragraf 1, 317 paragraf 1, 318 paragraf 1, 319 paragraf 1, 320 paragraf 1, 321 paragraf 1, 322 paragraf 1, 323 paragraf 1, 324 paragraf 1, 325 paragraf 1, 326 paragraf 1, 327 paragraf 1, 328 paragraf 1, 329 paragraf 1, 330 paragraf 1, 331 paragraf 1, 332 paragraf 1, 333 paragraf 1, 334 paragraf 1, 335 paragraf 1, 336 paragraf 1, 337 paragraf 1, 338 paragraf 1, 339 paragraf 1, 340 paragraf 1, 341 paragraf 1, 342 paragraf 1, 343 paragraf 1, 344 paragraf 1, 345 paragraf 1, 346 paragraf 1, 347 paragraf 1, 348 paragraf 1, 349 paragraf 1, 350 paragraf 1, 351 paragraf 1, 352 paragraf 1, 353 paragraf 1, 354 paragraf 1, 355 paragraf 1, 356 paragraf 1, 357 paragraf 1, 358 paragraf 1, 359 paragraf 1, 360 paragraf 1, 361 paragraf 1, 362 paragraf 1, 363 paragraf 1, 364 paragraf 1, 365 paragraf 1, 366 paragraf 1, 367 paragraf 1, 368 paragraf 1, 369 paragraf 1, 370 paragraf 1, 371 paragraf 1, 372 paragraf 1, 373 paragraf 1, 374 paragraf 1, 375 paragraf 1, 376 paragraf 1, 377 paragraf 1, 378 paragraf 1, 379 paragraf 1, 380 paragraf 1, 381 paragraf 1, 382 paragraf 1, 383 paragraf 1, 384 paragraf 1, 385 paragraf 1, 386 paragraf 1, 387 paragraf 1, 388 paragraf 1, 389 paragraf 1, 390 paragraf 1, 391 paragraf 1, 392 paragraf 1, 393 paragraf 1, 394 paragraf 1, 395 paragraf 1, 396 paragraf 1, 397 paragraf 1, 398 paragraf 1, 399 paragraf 1, 400 paragraf 1, 401 paragraf 1, 402 paragraf 1, 403 paragraf 1, 404 paragraf 1, 405 paragraf 1, 406 paragraf 1, 407 paragraf 1, 408 paragraf 1, 409 paragraf 1, 410 paragraf 1, 411 paragraf 1, 412 paragraf 1, 413 paragraf 1, 414 paragraf 1, 415 paragraf 1, 416 paragraf 1, 417 paragraf 1, 418 paragraf 1, 419 paragraf 1, 420 paragraf 1, 421 paragraf 1, 422 paragraf 1, 423 paragraf 1, 424 paragraf 1, 425 paragraf 1, 426 paragraf 1, 427 paragraf 1, 428 paragraf 1, 429 paragraf 1, 430 paragraf 1, 431 paragraf 1, 432 paragraf 1, 433 paragraf 1, 434 paragraf 1, 435 paragraf 1, 436 paragraf 1, 437 paragraf 1, 438 paragraf 1, 439 paragraf 1, 440 paragraf 1, 441 paragraf 1, 442 paragraf 1, 443 paragraf 1, 444 paragraf 1, 445 paragraf 1, 446 paragraf 1, 447 paragraf 1, 448 paragraf 1, 449 paragraf 1, 450 paragraf 1, 451 paragraf 1, 452 paragraf 1, 453 paragraf 1, 454 paragraf 1, 455 paragraf 1, 456 paragraf 1, 457 paragraf 1, 458 paragraf 1, 459 paragraf 1, 460 paragraf 1, 461 paragraf 1, 462 paragraf 1, 463 paragraf 1, 464 paragraf 1, 465 paragraf 1, 466 paragraf 1, 467 paragraf 1, 468 paragraf 1, 469 paragraf 1, 470 paragraf 1, 471 paragraf 1, 472 paragraf 1, 473 paragraf 1, 474 paragraf 1, 475 paragraf 1, 476 paragraf 1, 477 paragraf 1, 478 paragraf 1, 479 paragraf 1, 480 paragraf 1, 481 paragraf 1, 482 paragraf 1, 483 paragraf 1, 484 paragraf 1, 485 paragraf 1, 486 paragraf 1, 487 paragraf 1, 488 paragraf 1, 489 paragraf 1, 490 paragraf 1, 491 paragraf 1, 492 paragraf 1, 493 paragraf 1, 494 paragraf 1, 495 paragraf 1, 496 paragraf 1, 497 paragraf 1, 498 paragraf 1, 499 paragraf 1, 500 paragraf 1, 501 paragraf 1, 502 paragraf 1, 503 paragraf 1, 504 paragraf 1, 505 paragraf 1, 506 paragraf 1, 507 paragraf 1, 508 paragraf 1, 509 paragraf 1, 510 paragraf 1, 511 paragraf 1, 512 paragraf 1, 513 paragraf 1, 514 paragraf 1, 515 paragraf 1, 516 paragraf 1, 517 paragraf 1, 518 paragraf 1, 519 paragraf 1, 520 paragraf 1, 521 paragraf 1, 522 paragraf 1, 523 paragraf 1, 524 paragraf 1, 525 paragraf 1, 526 paragraf 1, 527 paragraf 1, 528 paragraf 1, 529 paragraf 1, 530 paragraf 1, 531 paragraf 1, 532 paragraf 1, 533 paragraf 1, 534 paragraf 1, 535 paragraf 1, 536 paragraf 1, 537 paragraf 1, 538 paragraf 1, 539 paragraf 1, 540 paragraf 1, 541 paragraf 1, 542 paragraf 1, 543 paragraf 1, 544 paragraf 1, 545 paragraf 1, 546 paragraf 1, 547 paragraf 1, 548 paragraf 1, 549 paragraf 1, 550 paragraf 1, 551 paragraf 1, 552 paragraf 1, 553 paragraf 1, 554 paragraf 1, 555 paragraf 1, 556 paragraf 1, 557 paragraf 1, 558 paragraf 1, 559 paragraf 1, 560 paragraf 1, 561 paragraf 1, 562 paragraf 1, 563 paragraf 1, 564 paragraf 1, 565 paragraf 1, 566 paragraf 1, 567 paragraf 1, 568 paragraf 1, 569 paragraf 1, 570 paragraf 1, 571 paragraf 1, 572 paragraf 1, 573 paragraf 1, 574 paragraf 1, 575 paragraf 1, 576 paragraf 1, 577 paragraf 1, 578 paragraf 1, 579 paragraf 1, 580 paragraf 1, 581 paragraf 1, 582 paragraf 1, 583 paragraf 1, 584 paragraf 1, 585 paragraf 1, 586 paragraf 1, 587 paragraf 1, 588 paragraf 1, 589 paragraf 1, 590 paragraf 1, 591 paragraf 1, 592 paragraf 1, 593 paragraf 1, 594 paragraf 1, 595 paragraf 1, 596 paragraf 1, 597 paragraf 1, 598 paragraf 1, 599 paragraf 1, 600 paragraf 1, 601 paragraf 1, 602 paragraf 1, 603 paragraf 1, 604 paragraf 1, 605 paragraf 1, 606 paragraf 1, 607 paragraf 1, 608 paragraf 1, 609 paragraf 1, 610 paragraf 1, 611 paragraf 1, 612 paragraf 1, 613 paragraf 1, 614 paragraf 1, 615 paragraf 1, 616 paragraf 1, 617 paragraf 1, 618 paragraf 1, 619 paragraf 1, 620 paragraf 1, 621 paragraf 1, 622 paragraf 1, 623 paragraf 1, 624 paragraf 1, 625 paragraf 1, 626 paragraf 1, 627 paragraf 1, 628 paragraf 1, 629 paragraf 1, 630 paragraf 1, 631 paragraf 1, 632 paragraf 1, 633 paragraf 1, 634 paragraf 1, 635 paragraf 1, 636 paragraf 1, 637 paragraf 1, 638 paragraf 1, 639 paragraf 1, 640 paragraf 1, 641 paragraf 1, 642 paragraf 1, 643 paragraf 1, 644 paragraf 1, 645 paragraf 1, 646 paragraf 1, 647 paragraf 1, 648 paragraf 1, 649 paragraf 1, 650 paragraf 1, 651 paragraf 1, 652 paragraf 1, 653 paragraf 1, 654 paragraf 1, 655 paragraf 1, 656 paragraf 1, 657 paragraf 1, 658 paragraf 1, 659 paragraf 1, 660 paragraf 1, 661 paragraf 1, 662 paragraf 1, 663 paragraf 1, 664 paragraf 1, 665 paragraf 1, 666 paragraf 1, 667 paragraf 1, 668 paragraf 1, 669 paragraf 1, 670 paragraf 1, 671 paragraf 1, 672 paragraf 1, 673 paragraf 1, 674 paragraf 1, 675 paragraf 1, 676 paragraf 1, 677 paragraf 1, 678 paragraf 1, 679 paragraf 1, 680 paragraf 1, 681 paragraf 1, 682 paragraf 1, 683 paragraf 1, 684 paragraf 1, 685 paragraf 1, 686 paragraf 1, 687 paragraf 1, 688 paragraf 1, 689 paragraf 1, 690 paragraf 1, 691 paragraf 1, 692 paragraf 1, 693 paragraf 1, 694 paragraf 1, 695 paragraf 1, 696 paragraf 1, 697 paragraf 1, 698 paragraf 1, 699 paragraf 1, 700 paragraf 1, 701 paragraf 1, 702 paragraf 1, 703 paragraf 1, 704 paragraf 1, 705 paragraf 1, 706 paragraf 1, 707 paragraf 1, 708 paragraf 1, 709 paragraf 1, 710 paragraf 1, 711 paragraf 1, 712 paragraf 1, 713 paragraf 1, 714 paragraf 1, 715 paragraf 1, 716 paragraf 1, 717 paragraf 1, 718 paragraf 1, 719 paragraf 1, 720 paragraf 1, 721 paragraf 1, 722 paragraf 1, 723 paragraf 1, 724 paragraf 1, 725 paragraf 1, 726 paragraf 1, 727 paragraf 1, 728 paragraf 1, 729 paragraf 1, 730 paragraf 1, 731 paragraf 1, 732 paragraf 1, 733 paragraf 1, 734 paragraf 1, 735 paragraf 1, 736 paragraf 1, 737 paragraf 1, 738 paragraf 1, 739 paragraf 1, 740 paragraf 1, 741 paragraf 1, 742 paragraf 1, 743 paragraf 1, 744 paragraf 1, 745 paragraf 1, 746 paragraf 1, 747 paragraf 1, 748 paragraf 1, 749 paragraf 1, 750 paragraf 1, 751 paragraf 1, 752 paragraf 1, 753 paragraf 1, 754 paragraf 1, 755 paragraf 1, 756 paragraf 1, 757 paragraf 1, 758 paragraf 1, 759 paragraf 1, 760 paragraf 1, 761 paragraf 1, 762 paragraf 1, 763 paragraf 1, 764 paragraf 1, 765 paragraf 1, 766 paragraf 1, 767 paragraf 1, 768 paragraf 1, 769 paragraf 1, 770 paragraf 1, 771 paragraf 1, 772 paragraf 1, 773 paragraf 1, 774 paragraf 1, 775 paragraf 1, 776 paragraf 1, 777 paragraf 1, 778 paragraf 1, 779 paragraf 1, 780 paragraf 1, 781 paragraf 1, 782 paragraf 1, 783 paragraf 1, 784 paragraf 1, 785 paragraf 1, 786 paragraf 1, 787 paragraf 1, 788 paragraf 1, 789 paragraf 1, 790 paragraf 1, 791 paragraf 1, 792 paragraf 1, 793 paragraf 1, 794 paragraf 1, 795 paragraf 1, 796 paragraf 1, 797 paragraf 1, 798 paragraf 1, 799 paragraf 1, 800 paragraf 1, 801 paragraf 1, 802 paragraf 1, 803 paragraf 1, 804 paragraf 1, 805 paragraf 1, 806 paragraf 1, 807 paragraf 1, 808 paragraf 1, 809 paragraf 1, 810 paragraf 1, 811 paragraf 1, 812 paragraf 1, 813 paragraf 1, 814 paragraf 1, 815 paragraf 1, 816 paragraf 1, 817 paragraf 1, 818 paragraf 1, 819 paragraf 1, 820 paragraf 1, 821 paragraf 1, 822 paragraf 1, 823 paragraf 1, 824 paragraf 1, 825 paragraf 1, 826 paragraf 1, 827 paragraf 1, 828 paragraf 1, 829 paragraf 1, 830 paragraf 1, 831 paragraf 1, 832 paragraf 1, 833 paragraf 1, 834 paragraf 1, 835 paragraf 1, 836 paragraf 1, 837 paragraf 1, 838 paragraf 1, 839 paragraf 1, 840 paragraf 1, 841 paragraf 1, 842 paragraf 1, 843 paragraf 1, 844 paragraf 1, 845 paragraf 1, 846 paragraf 1, 847 paragraf 1, 848 paragraf 1, 849 paragraf 1, 850 paragraf 1, 851 paragraf 1, 852 paragraf 1, 853 paragraf 1, 854 paragraf 1, 855 paragraf 1, 856 paragraf 1, 857 paragraf 1, 858 paragraf 1, 859 paragraf 1, 860 paragraf 1, 861 paragraf 1, 862 paragraf 1, 863 paragraf 1, 864 paragraf 1, 865 paragraf 1, 866 paragraf 1, 867 paragraf 1, 868 paragraf 1, 869 paragraf 1, 870 paragraf 1, 871 paragraf 1, 872 paragraf 1, 873 paragraf 1, 874 paragraf 1, 875 paragraf 1, 876 paragraf 1, 877 paragraf 1, 878 paragraf 1, 879 paragraf 1, 880 paragraf 1, 881 paragraf 1, 882 paragraf 1, 883 paragraf 1, 884 paragraf 1, 885 paragraf 1, 886 paragraf 1, 887 paragraf 1, 888 paragraf 1, 889 paragraf 1, 890 paragraf 1, 891 paragraf 1, 892 paragraf 1, 893 paragraf 1, 894 paragraf 1, 895 paragraf 1, 896 paragraf 1, 897 paragraf 1, 898 paragraf 1, 899 paragraf 1, 900 paragraf 1, 901 paragraf 1, 902 paragraf 1, 903 paragraf 1, 904 paragraf 1, 905 paragraf 1, 906 paragraf 1, 907 paragraf 1, 908 paragraf 1, 909 paragraf 1, 910 paragraf 1, 911 paragraf